

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1905. Första Kammaren. N:o 49.

Torsdagen den 18 maj.

Kammaren sammanträdde kl. 2 e. m.

Upplästes och godkändes statsutskottets förslag till Riksdagens skrivelser till Konungen:

n:o 145, angående regleringen af utgifterna under riksstatens åttonde hufvudtitel, innefattande anslagen till ecklesiastikdepartementet; och

n:o 170, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående inredande i fastigheten n:o 1 i kvarteret Lejonet i Stockholm af lokaler för utrikesdepartementet m. m. samt angående uppförande af ny byggnad för Kungl. Maj:ts kansli m. m.

Vid föredragning af statsutskottets under gårdagen bordlagda utlåtande och memorial:

n:o 141, angående beräkningen af statsverkets ordinarie inkomster, och

n:o 142, med förslag till åtskilliga stadganden att införas i det nya reglementet för riksgäldskontoret, biföll kammaren hvad utskottet i dessa betänkanden hemställt.

Vid föredragning af bevillningsutskottets nästlidne dag bordlagda memorial n:o 39, angående ändrad lydelse af § 2 i förordningen om beskattning af hvitbetssockertillverkningen i riket den 19 maj 1893, sådan nämnda paragraf lyder enligt kungl. kungörelsen den 12 augusti 1902, biföll kammaren hvad utskottet i detta memorial hemställt.

*Ifrågasatta
åtgärder för
vård åt sjuka
vid transport
å statens järn-
vägar.*

Föredrogs å nyo Första Kammarens tillfälliga utskotts den 16 och 17 innevarande maj bordlagda utlåtande, n:o 14, med anledning af väckt motion om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående beredande af erforderlig vård åt sjuka personer vid deras transport å statens järnvägar.

I en inom Första Kammaren väckt motion, n:o 54, hade friherre *J. Alströmer* föreslagit, att Riksdagen ville besluta att i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, det täcktes Kungl. Maj:t låta verkställa fullständig utredning angående de åtgärder, som lämpligen kunde vidtagas för beredande af erforderlig vård åt sjuka personer vid deras transport å statens järnvägar, samt därefter till Riksdagen inkomma med det förslag, hvartill utredningen kunde gifva anledning.

Utskottet hade af andragna skäl hemställt, att friherre Alströmers ifrågavarande motion icke måtte till någon kammarens åtgärd för-
anleda.

Vid utlåtandet hade reservation afgifvits af herr *Åkerberg*, som ansett, att utskottet bort hemställa, »att Första Kammaren måtte på det sätt bifalla förevarande motion, att den för sin del ville besluta, att Riksdagen i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhåller, det täcktes Kungl. Maj:t låta verkställa fullständig utredning angående de åtgärder, som lämpligen kunna vidtagas för beredande af erforderlig vård åt sjuka personer vid deras transport å statens järnvägar, samt därefter, för den händelse anslagshöjning befinner sig för ändamålet erforderlig, till Riksdagen inkomma med det förslag, hvartill utredningen kan gifva anledning.»

Friherre Alströmer: Utskottet har på ett synnerligen välvilligt sätt bedömt motionerna och ansett, att man bör hålla motionärerna räkning för att de fäst uppmärksamheten på det förhållandet, att den transportmateriel, som på statens järnvägar finnes för transport af sjuka, är både otillräcklig och af föråldrad och olämplig konstruktion. Detta framgår af en skrifvelse från kungl. järnvägsstyrelsen såsom svar på en framställd begäran om upplysning angående de åtgärder för sjukas transport å statens järnvägar, som för närvarande äro vidtagna; men utskottet säger, att till utskottets kännedom kommit, att åtgärder redan af chefen för järnvägsstyrelsen vidtagits för fullständig utredning såväl angående den för ändamålet erforderliga materielen som rörande lämpliga anordningar i öfrigt för insättande af passande sjukkupéer i tågen å statsbanornas hufvudlinjer; och utskottet anser därför, att Riksdagen för närvarande saknar anledning att i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla om särskild utredning i ämnet. Såvida icke utskottet fått andra upplysningar rörande järnvägsstyrelsens åtgärder för vinnande af fullständig utredning, än hvad järnvägsstyrelsens omnämnda skrif-

velse af den 5 maj i år gifver vid handen, så torde åtgärderna hittills hufvudsakligen hafva bestått däruti, att, såsom det i skrifvelsen heter, järnvägsstyrelsen »haft tanken fästad på denna omständighet och på möjligheten att åstadkomma förbättring i sättet för transport af sjuka å statens järnvägar». Järnvägsstyrelsen resonerar visserligen om olika sätt, som kunna tänkas för transporterernas ordnande, men ger inga förhoppningar, än mindre löften för framtiden. Jag hemställer till eder, mina herrar, om detta är ägnadt att ingifva stora förhoppningar om ett *snart* afhjälpande af de svåra olägenheter, som det nuvarande sättet för transport af sjuka måste medföra.

*Ifrågasatta
åtgärder för
vård åt sjuka
vid transport
å statens järn-
vägar.*

(Forts.)

Man vidtager allahanda mått och steg för att minska obehag och lidande för friska djur vid järnvägstransporter; det torde då vara på tiden att också tillgodose sjuka och lidande medmänniskors berättigade önsknings i detta afseende, sådana nämligen, som icke hafva råd att åt sig inrätta det bekvämt i första klassens kupéer. Och hvar och en, som, såsom kommunalman, haft bestyr med fatiga sjukas forslande till sjukhus, vet huru hjärtslitande det kännes, när man nödgas stoppa in dem i ofta till trängsel fyllda järnvägs-kupéer, hvarigenom sjukdomen till och med kan på ett för patienten ödesdigert sätt förvärras. Detta framgår af ett utdrag af doktor Söderbaums i betänkan det intagna föredrag »om transport af svårt sjuka och sårade på våra järnvägar», där det bland annat heter:

»Det kan ej vara likgiltigt för en patient med t. ex. perforationsperitonit eller en svår, komplicerad fraktur, om han i timtal blir plågad af en dålig transport. Krafterna uttömmas så grundligt, att en operation emedelbart efter inkomsten till sjukhuset blir synnerligen vådlig och bäst uppskjutes, till dess patienten hämtat sig från transportens besvärligheter, om sjukdomens beskaffenhet ej med nödvändighet fordrar ett direkt ingrepp.»

Utskottet har utan tvifvel behjärtat detta — men hyser större förhoppning, än jag vågar göra, på järnvägsstyrelsens snara afhjälpande af dessa missförhållanden.

Då Andra Kammaren, såsom herrarna sett af ett i går här i kammaren utdeladt protokollsutdrag, beslutat en skrifvelse till Kungl. Maj:t, och jag utaf resultatet af gårdagens votering funnit, att Första Kammaren icke är så rädd för skrifvelsens aflåtande till Kungl. Maj:t, som man hittills ansett, tillåter jag mig, herr grefve och talman, yrka bifall till herr Åkerbergs reservation, som till alla delar öfverensstämmer med Andra Kammarens beslut i ämnet.

Herr Svedelius: Ingen kan varmare än jag instämma i syftet af den utaf friherre Alströmer väckta motionen, hvilken, såsom han nyss nämnde, öfverensstämmer med en annan, inom Andra Kammaren väckt motion, hvilken, äfven den, inom utskottet och under ärendets behandling där tillvunnit sig de lifligaste sympatier hvad själfva saken vidkommer. Men inom utskottet har man ändock endast ansett sig kunna med uttalandet af dessa sina varma

*Ifrågasatta
åtgärder för
vård åt sjuka
vid transport
å statens järn-
vägar.*

(Forts.)

sympatier för saken hemställa om afslag å motionen på den grund att, såsom delvis redan af motionären frambållits, järnvägsstyrelsen har tagit saken i allvarligt öfvervägande. Men jag är dessutom i tillfälle meddela, att vid ett personligt samtal jag haft med chefen för järnvägsstyrelsen, blifvit mig meddeladt, att han redan förut, innan motionerna väcktes, lämnat i uppdrag åt öfverdirektören för maskin-afdelningen att inkomma med fullständig utredning samt förslag i ämnet. Under sådana förhållanden och då det således af allt framgår, att järnvägsstyrelsen sysselsätter sig med frågan, och då utskottet blifvit öfvertygadt om att densamma hvilat i välvilliga händer hos järnvägsstyrelsen, har utskottet ansett sig icke böra hemställa att Riksdagen i detta ärende skulle aflåta någon skrifvelse till Kungl. Maj:t. Dels är Första Kammaren i allmänhet icke synnerligen hågad att i alla möjligen ärenden afsända skrivelser till Kungl. Maj:t och dels torde, särskildt i detta fall, en dylik åtgärd vara ganska betänkelig, ty om herrarna behaga närmare observera reservantens yttrande, så säger han där, det täcktes Kungl. Maj:t låta verkställa fullständig utredning angående de åtgärder, som lämpligen kunna vidtagas för beredande af erforderlig vård åt sjuka personer vid deras transport å statens järnvägar, samt därefter, för den händelse anslagshöjning befinner sig för ändamålet erforderlig, till Riksdagen inkomma med det förslag, hvartill utredningen kan gifva anledning; men, såsom herrarne behagade påminna sig, bruka framställningar från järnvägsstyrelsen om anslag till materiel alltid afse stora runda summor, vanligen åtskilliga miljoner, visserligen med särskild uppgift på hvartill dessa medel i allmänhet skulle användas, men utan att de underställas Riksdagens särskilda pröfning i afseende å de olika delarna af materielen, så att Riksdagen icke brukar besluta om att så och så många lokomotiv och så och så många vagnar af den ena eller andra typen skola anskaffas. Därför har utskottet föreställt sig att Riksdagen icke heller nu, särskildt icke Första Kam-maren, skulle önska få ett specifikt förslag med särskild begäran om medel för anskaffandet af här ifrågavarande materiel för statsbanorna.

Under sådana förhållanden och då, som sagdt, utskottet är fullt öfvertygadt om att på grund af det meddelande, som chefen för järnvägsstyrelsen muntligen lämnat, frågan hvilat i välvilliga händer hos järnvägsstyrelsen samt där kommer att underkastas en fullständig utredning äfven utan att Riksdagen skrifer till Kungl. Maj:t, har utskottet stannat vid den hemställda utskottet gjort, att nämligen den ifrågavarande motionen icke måtte till någon kam-marens åtgärd föranleda, till hvilken hemställda jag tager mig friheten nu yrka bifall.

Herr Nyström, Carl: Jag skall be att få instämma med fri-herre Alströmer såväl i hans yrkande som i hans motivering. Det prejudikat, som skapades i går, skall väl också någon gång användas för ett ändamål, som ostridigt är till gagn.

Friherre Alströmer: Med anledning af hvad utskottets ärade ordförande yttrade rörande herr Åkerbergs reservation, som öfverensstämmer med klämnen i Andra Kammarens tillfälliga utskotts betänkande, så medgifver jag fullkomligt, att uttrycket på slutet: »för den händelse anslagshöjning befinnes för ändamålet erforderlig, till Riksdagen inkomma med det förslag» etc. icke är lyckligt valdt. Men då det nu torde vara för sent att få någon sammanjämkning till stånd mellan de olika beslut, som möjligen i så fall kunde komma att fattas inom Första och Andra Kammaren, och jag anser, att det där lilla förbiseendet icke kan inverka på själfva saken, äfven om det skrives så till Kungl. Maj:t, anhåller jag, herr grefve och talman, att få fortfarande yrka bifall till reservationen.

*Ifrågasatta
åtgärder för
vård åt sjuka
vid transport
å statens järn-
vägar.*
(Forts.)

Herr Enhörning: För min del finner jag anledning att yrka bifall till motionen. Om också »åtgärder redan af chefen för järnvägsstyrelsen vidtagits för fullständig utredning såväl angående den för ändamålet erforderliga materielen som rörande lämpligheten af sådana anordningar, att passande sjukkupéer må finnas tillgängliga i ett tåg dagligen på statsbanornas hufvudlinjer», är det ingalunda någon anledning att icke acceptera det nu föreliggande skrivelseförslaget, ty det kommer antagligen att påskynda utredningen i fråga. Vidare är det en annan fördel, som vinnes genom bifall till skrivelseförslaget, och det är, att utredningen därigenom antagligen kommer att föreläggas statsmakterna, hvilket sannolikt eljest icke i så detaljerad form komme att ske. Jag föreställer mig också, att det vore bättre för regeringen, om Riksdagen nu aflåter skrivelsen, ty det ankommer ju på Riksdagen att sedermera gifva anslag i och för dessa sjukkupéer, och om så sker, finnes då åtminstone icke någon anledning från Riksdagens sida att efteråt framkomma med några anmärkningar i det afseendet.

På grund häraf tager jag mig friheten, herr grefve och talman, att yrka bifall till reservationen.

Grefve von Hallwyl: Med anledning af den siste ärade talarrens yttrande vill jag säga några få ord. För min del yrkar jag bifall till utskottets hemställan, och det af flera skäl. Först och främst tror jag, att en sådan här skrivelse är alldeles obehöflig därför, att chefen för järnvägsstyrelsen redan vidtagit åtgärder för en fullständig utredning såväl rörande lämpligheten af särskilda anordningar som beträffande den materiel, som erfordras, hvilkaagnar behöfva anskaffas m. m. För min del tror jag, att en skrivelse helt enkelt skulle komma att fördröja saken. Ty aflåtes en sådan, kommer troligtvis styrelsen att afvakta Kungl. Maj:ts åtgärd. Kungl. Maj:t kommer att undersöka saken, och ifall det behöfves mera materiel — något större tillskott erfordras troligen icke — kommer Kungl. Maj:t till Riksdagen med begäran om anslag, dock sannolikt först om ett eller annat år, så att förändringen icke kom-

*Ifrågasatta
åtgärder för
vård åt sjuka
vid transport
å statens järn-
vägar.*

(Forts.)

mer till stånd förr än om 2 eller 3 år. Hufvudsaken är emellertid, att det behjärtansvärda ändamålet blir tillgodosedt så fort som möjligt, och jag tror bestämdt, att, om skrifvelse aflåtes till Kungl. Maj:t, hela saken kommer att fördröjas därigenom, men att om saken får hafva sin lugna gång, är det mycket troligt, att järnvägsstyrelsen redan inom ett år kommer att skaffa, åtminstone delvis, sådan materiel, som kan behöfvas för transport af sjuka personer. Saken är synnerligen behjärtansvärd, men just därför anser jag, att skrifvelse till Kungl. Maj:t icke är lämplig, utan ber jag, herr grefve och talman, att få yrka bifall till utskottets hemställan.

Herr Svedelius: Endast ett par ord. Jag vill blott be att få än en gång särskildt understryka hvad jag i mitt förra anförande påpekade, att det icke varit vanligt, att Riksdagen tagit särskild befattning med de olika detaljerna af statens järnvägars rullande materiel eller öfriga lösa egendom. Det förefaller mig, som om, därest Riksdagen nu skrifver i denna fråga, därmed ett betänkligt prejudikat skulle vara gifvet. Jag vet icke om det finnes inom Första Kammaren nu mera än förr en önskan, att detaljbehandling angående materielen vid statens järnvägar framdeles skall komma att blifva regel i Riksdagen; men jag föreställer mig, att om man nu skrifver i detta hänseende, blir detta ett prejudikat för framtiden.

Jag ber att fortfarande få yrka bifall till utskottets hemställan.

Efter det öfverläggningen förklarats härmed slutad, gjorde herr talmannen i enlighet med de därunder framställda yrkandena propositioner, först på bifall till hvad utskottet i förevarande utlåtande hemställt samt vidare därpå att kammaren, med afslag å utskottets hemställan, skulle antaga det förslag, som innefattades i den vid utlåtandet fogade reservation; och förklarade herr talmannen sig finna den förra propositionen, hvilken förnyades, vara med öfvervägande ja besvarad.

Votering begärdes, i anledning hvaraf uppsattes, justerades och anslogs en omröstningsproposition af följande lydelse:

Den, som bifaller hvad Första Kammarens tillfälliga utskott hemställt i utlåtandet n:o 14, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, afslår kammaren utskottets hemställan och antager det förslag, som innefattas i den vid utlåtandet fogade reservation.

Vid slutet af den häröfver anställda omröstning befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja — 43;

Nej — 28.

Föredrogs Andra Kammarens sistlidne dag bordlagda protokollsutdrag, n:o 427, innefattande delgifning af nämnda kammares beslut angående dess tillfälliga utskotts utlåtande, n:o 34, i anledning af väckt motion om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående beredande af erforderlig vård åt sjuka personer vid deras transport å statens järnvägar.

På gjord proposition beslöt Första Kammaren, som enligt hvad nyss förmälts, bifallit sitt tillfälliga utskotts i utlåtande n:o 14 gjorda hemställan i samma ämne, förklara delgifningen af Andra Kammarens förenämnda beslut därmed besvarad.

Upplästes och godkändes andra särskilda utskottets förslag till Riksdagens skrivelser till Konungen:

- n:o 171, med förordning angående försäljning af brännvin; och
  - n:o 172, med förordning angående försäljning af vin och öl.
-

Anmäldes och bordlades
statsutskottets memorial:

n:o 143, med förslag till vissa ändringar i gällande bestämmelser angående aflöningen för de vid lagtima riksdag hos kamrarna och de ständiga utskotten samt i Riksdagens kansli anställda tjänstemän och vaktmästare m. m. och;

n:o 144, angående statsregleringen för år 1906; äfvensom

andra särskilda utskottets memorial:

n:o 12, i anledning af kamrarnas skiljaktiga beslut rörande vissa bestämmelser i det vid utskottets utlåtande n:o 5 fogade förslag till förordning angående försäljning af tillagade, alkoholfria drycker samt svagdricka;

n:o 13, i anledning af kamrarnas skiljaktiga beslut rörande den

i utskottets utlåtande n:o 4 föreslagna ändrade lydelse af 8 och 28 §§ i kungl. stadgan angående skjutsväsendet den 31 maj 1878; och n:o 14, angående aflöning åt dess tjänstemän och vaktbetjäning.

Justerades fem protokollsutdrag för detta sammanträde, hvar efter kammaren åtskildes kl. 2,40 e. m.

In fidem
A. v. Krusenstjerna.

Fredagen den 19 maj.

Kammaren sammanträdde kl. 12 på dagen.

Justerades protokollet för den 12 i denna månad.

Vid föredragning af statsutskottets nästlidne dag bordlagda memorial:

n:o 143, med förslag till vissa ändringar i gällande bestämmelser angående aflöningen för de vid lagtima riksdag hos kamrarna och de ständiga utskotten samt i Riksdagens kansli anställda tjänstemän och vaktmästare m. m., och

n:o 144, angående statsregleringen för år 1906,

biföll kammaren hvad utskottet i dessa memorial hemställt.

Föredrogs och företogs punktvis till afgörande andra särskilda utskottets under gårdagen bordlagda memorial, n:o 12, i anledning af kamrarnas skiljaktiga beslut rörande vissa bestämmelser i det vid utskottets utlåtande n:o 5 fogade förslag till förordning angående försäljning af tillagade, alkoholfria drycker samt svagdricka.

Punkten 1.

Utskottets hemställan bifölls.

Punkten 2.

Lades till handlingarna.

Vid föredragning af andra särskilda utskottets sistlidne dag bordlagda memorial:

n:o 13, i anledning af kamrarnas skiljaktiga beslut rörande den i utskottets utlåtande n:o 4 föreslagna ändrade lydelse af 8 och 28 §§ i kungl. stadgan angående skjutsväsendet den 31 maj 1878, och

n:o 14, angående aflöning åt dess tjänstemän och vaktbetjäning, biföll kammaren hvad utskottet i dessa memorial hemställt.

Upplästes och godkändes konstitutionsutskottets förslag till Riksdagens skrivelser till Konungen:

n:o 182, i anledning af väckta motioner om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående inrättande af ett nytt statsdepartement för handel, industri och sjöfart;

n:o 183, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition med förslag till ändrad lydelse af § 60 regeringsformen; samt

n:o 184, i anledning af väckta motioner i fråga om proportionellt valsätt vid val af Riksdagens utskott m. m.

Upplästes och godkändes statsutskottets förslag till Riksdagens skrivelser till Konungen:

n:o 138, angående regleringen af utgifterna under riksstatens första hufvudtitel, innefattande anslagen till kungl. hof- och slottsstaterna;

n:o 139, angående regleringen af utgifterna under riksstatens andra hufvudtitel, innefattande anslagen till justitiedepartementet;

n:o 140, angående regleringen af utgifterna under riksstatens tredje hufvudtitel, innefattande anslagen till utrikesdepartementet;

n:o 141, angående regleringen af utgifterna under riksstatens fjärde hufvudtitel, omfattande anslagen till landtförsvaret;

n:o 142, angående regleringen af utgifterna under riksstatens femte hufvudtitel, omfattande anslagen till sjöförsvarsdepartementet; samt

n:o 146, angående regleringen af utgifterna under riksstatens nionde hufvudtitel, innefattande anslagen till jordbruksdepartementet.

Upplästes och godkändes sammansatta stats- och bankoutskottets förslag till Riksdagens skrivelser:

n:o 176, till fullmäktige i riksbanken, angående ersättning åt Norrtälje mekaniska stenhuggeriaktiebolag för förlust på leveranser i och för riksbyggnaderna å Helgeandsholmen; och

n:o 177, till fullmäktige i riksgäldskontoret, angående ersättning åt Norrtälje mekaniska stenhuggeriaktiebolag för förlust på leveranser i och för riksbyggnaderna å Helgeandsholmen.

Upplästes och godkändes bevillningsutskottets förslag till Riksdagens skrivelser till Konungen:

- n:o 178, angående beskattningen af socker;
  - n:o 179, angående tullbevillningen; samt
  - n:o 180, angående en inkomstskatt för år 1906.
-

Anmäldes och bordlades statsutskottets memorial:

- n:o 145, med förslag till de återstående stadgandena i det nya reglementet för riksgäldskontoret;
  - n:o 146, angående öfverlämnande till Kungl. Maj:t af det nya reglementet för riksgäldskontoret; och
  - n:o 147, angående den nya riksstaten; äfvensom bevillningsutskottets betänkande n:o 40, med förslag till den af Riksdagen fastställda bevillningssummans utgörande.
-

Upplästes och godkändes Riksdagens kanslis förslag till paragrafer i riksdagsbeslutet:

- n:o 41, angående grunderna för aflöning af lärare vid fortsättningskolor;
- n:o 42, angående aflöningen till ämneslärare vid högre folkskolor;
- n:o 43, i fråga om dels lag angående Kungl. Maj:ts högsta domstols tjänstgöring på afdelningar, äfvensom stadga angående måls handläggning i vissa fall af Kungl. Maj:ts högsta domstols afdelningar samfäldt, dels ock däraf föranledda, i statsverkspropositionen gjorda framställningar om höjning af anslaget till högsta domstolen och nedre justitierevisionen;
- n:o 44, angående kreditivsummorna;
- n:o 45, angående understöd åt folkbibliotek m. m.;
- n:o 46, angående reglemente för riksbankens styrelse och förvaltning;
- n:o 47, angående lagbestämmelser i syfte att bereda innehafvare af förlagsinteckning större trygghet mot förlust i de fall, då rörelsen öfverlätes å annan person eller flyttas från ort till annan;

n:o 48, angående lag om fortsatt tillämpning af hvad i lagen den 6 juni 1902, innefattande inskränkning i inmutningsrätten, är stadgad;

n:o 49, angående vissa bestämmelser rörande sjöfarten och gränstrafiken mellan Sverige och Norge;

n:o 50, angående vissa ändringar i gällande bestämmelser rörande afvittringen inom Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker;

n:o 51, angående förändrade bestämmelser för skjutsskyldighetens fullgörande i Stockholm;

n:o 52, angående lag om ändring i vissa delar af lagen angående väghållningsbesvärets utgörande på landet den 23 oktober 1891;

n:o 53, angående rättighet till hämtning af väglagningsämnen från kronans jordbruksdomäner;

n:o 54, angående ändringar i lagen om försäkringsrörelse;

n:o 55, angående konsumtionsföreningar med syfte att sälja varor äfven till andra än föreningsmedlemmar;

n:o 56, angående ändrad lydelse af §§ 2 och 8 i lagen angående köttbesiktning och slakthus den 22 december 1897;

n:o 57, angående revision af fattigvårdslagstiftningen m. m.;

n:o 58, angående utarbetande af förslag till lag om försäkringsaftal;

n:o 59, angående lag om förändrad lydelse af vissa delar af värnpliktslagen;

n:o 60, angående lönereglering för prästerskapet i föreslagna nya församlingar i Stockholm;

n:o 61, i fråga om förordning angående en särskild stämpelavgift för försäljning af punsch;

n:o 62, angående vissa ändringar i gällande stämpelförordning;

n:o 63, angående förändrad lydelse af §§ 2, 10 och 17 i kungl. förordningen angående villkoren för tillverkning af brännvin den 13 juli 1887;

n:o 64, angående ändrad lydelse af 4 §, 1 mom. och 15 § i kungl. förordningen angående tillverkning och beskattning af malt-drycker den 17 juni 1903, samt

n:o 65, angående ändringar i stadgan angående skjutsväsendet.

Fredagen den 19 Maj.

13 N:o 49.

Justerades sju protokollsutdrag för denna dag, hvarefter kam-
maren åtskildes kl. 12,40 e. m.

In fidem

A. v. Krusenstjerna.

Lördagen den 20 maj.

Kammaren sammanträdde kl. 11 f. m.

Justerades protokollet för den 13 i denna månad.

Vid föredragning af statsutskottets nästlidne dag bordlagda memorial:

n:o 145, med förslag till de återstående stadgandena i det nya reglementet för riksgäldskontoret,

n:o 146, angående öfverlämnande till Kungl. Maj:t af det nya reglementet för riksgäldskontoret, och

n:o 147, angående den nya riksstaten,

biföll kammaren hvad utskottet i dessa memorial hemställt.

Vid föredragning af bevillningsutskottets under gårdagen bordlagda betänkande n:o 40, med förslag till den af Riksdagen fastställda bevillningssummans utgörande, biföll kammaren hvad utskottet i detta betänkande hemställt.

Upplästes och godkändes statsutskottets förslag till Riksdagens skrifvelse till Konungen:

n:o 143, angående regleringen af utgifterna under riksstatens sjätte hufvudtitel, innefattande anslagen till civildepartementet;

n:o 147, angående regleringen af utgifterna under riksstatens tionde hufvudtitel, innefattande anslagen till pensions- och indragningsstaterna;

n:o 174, angående beräkning af statsverkets inkomster;

n:o 185, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående förvaltningen af Trollhätte kanal- och vattenverk m. m.;

n:o 186, angående afsättning af medel till arbetareförsäkringsfonden;

n:o 187, angående öfverlämnande till Kungl. Maj:t af det gamla riksdagshuset och riksgäldskontorets hus;

n:o 188, angående statsregleringen för år 1906 och sättet för anvisande af vissa anslagsbelopp;

n:o 189, med öfverlämnande af ny riksstat; samt

n:o 190, angående upprättadt nytt reglemente för riksgäldskontoret.

Upplästes och godkändes andra särskilda utskottets förslag till Riksdagens skrivelser till Konungen:

n:o 173, med förordning angående försäljning af tillagade, alkoholfria drycker samt svagdricka; och

n:o 175, beträffande ändrad lydelse af 8 och 28 §§ i stadgan angående skjutsväsendet den 31 maj 1878.

Upplästes och godkändes Riksdagens kanslis förslag till Riksdagens skrifvelse, n:o 169, till Konungen, med anhållan om utredning rörande den enskilda och kommunala sinnessjukvårdens förbättrande.

Justerades 6 protokollsutdrag, däraf ett för gårdagen och de öfriga för denna dag.

Upplästes och godkändes Riksdagens kanslis förslag till paragrafer i riksdagsbeslutet:

n:o 70, angående förslag om tillägg till 2 § 4:o tryckfrihetsförordningen;

n:o 71, angående Kungl. Maj:ts proposition med förslag till ändrad lydelse af §§ 31, 49 och 53 regeringsformen samt §§ 10 till och med 25 äfvensom §§ 27, 28 och 38 riksdagsordningen så ock till öfvergångsstadgande i riksdagsordningen;

n:o 72, angående lag om inskränkning i rätten att erhålla ägostyckning;

n:o 73, angående ändring i 19 och 25 kap. strafflagen;

n:o 74, rörande förordning angående försäljning af brännvin;

- n:o 75, rörande förordning angående försäljning af vin och öl;
n:o 76, angående inrättande af ett nytt statsdepartement för handel, industri och sjöfart;
n:o 77, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition med förslag till ändrad lydelse af § 60 regeringsformen;
n:o 78, angående proportionellt valsätt vid val af Riksdagens utskott m. m.; och
n:o 79, angående förordning om beskattning af socker.
-

På framställning af herr talmannen beslöt kammaren att nu kl. 11,25 f. m. afbryta sitt sammanträde för att fortsätta förhandlingarna kl. 2 e. m.

Vid återupptagande kl. 2 e. m. af kammarens förhandlingar upplästes och godkändes Riksdagens kanslis förslag till paragrafer i riksdagsbeslutet:

- n:o 32, i afseende å statsregleringen och rörande de med statsverket gemenskap ägande ämnen;
n:o 66, angående bevillning af fast egendom samt af inkomst;
n:o 67, angående tullbevillning;
n:o 68, angående en inkomstskatt för år 1906;
69, angående åtskilliga på grund af § 89 regeringsformen väckta frågor;
n:o 80, angående dispositionen af besparingarna under hufvudtitlarne;
n:o 81, angående anslag till fortsättande af statsbanan från Göteborg till Skee;
n:o 82, angående anvisande af medel till anskaffande af ny rörlig materiel vid statens järnvägar;
n:o 83, angående anvisande af medel till utläggning af ytterligare ett järnvägsspår mellan Järfva och Uppsala järnvägsstationer;
n:o 84, angående ökning af lånefonden för rederinäringens understödjande;
n:o 85, angående beredande af lånemedel för fortsatt utveckling af statens telefonväsende i afseende å lokala telefontät med förbindelseledningar;
n:o 86, angående ersättande af bestridda utgifter för inköp af fastigheter för bangårdsanordningar i Stockholm;
n:o 87, angående statsregleringen;

n:o 88, angående beräkning af riksgäldskontorets utgifter och inkomster;

n:o 89, rörande förordning angående försäljning af tillagade alkoholfria drycker samt svagdricka;

n:o 90, angående ersättning åt Norrtälje mekaniska stenhuggeri-aktiebolag för förlust å leveranser i och för riksbyggnaderna å Helgeandsholmen; samt

n:o 91, angående ändrad lydelse af 8 och 28 §§ i stadgan angående skjutsväsendet den 31 maj 1878.

Justerades ytterligare ett protokollsutdrag för denna dag.

Tillkännagafs, att Kungl. Maj:t låtit genom offentligt anslag bjuda och kalla Riksdagens samtliga ledamöter att måndagen den 22 innevarande månad, efter förrättad gudstjänst, sig å rikssalen infinna för att enligt 36 § riksdagsordningen af Kungl. Maj:t hemförlofvas.

Kammaren åtskildes kl. 2,12 e. m.

In fidem
A. v. Krusenstjerna.

Måndagen den 22 maj.

Kammaren sammanträdde kl. 10,30 f. m.

Justerades protokollet för den 15 i denna månad.

Herr talmannen och kammarens ledamöter afgingo kl. 10,45 f. m. till Storkyrkan, där riksdagspredikan hölls af komministern i Jakobs och Johannis församling A. Löfgren.

Efter gudstjänstens slut begaf sig kammaren till rikssalen, där jämväl Andra Kammaren infann sig. Sedan herr statsrådet och chefen för civildepartementet Westring uppläst Kungl. Maj:ts förordnande för hans excellens herr statsministern Ramstedt att å Kungl. Maj:ts vägnar avsluta riksdagen, samt talmännen, hvar för sig, framfört kamrarnes undersåtliga välönskningar, och riksdagsbeslutet blifvit af herr statsrådet och chefen för civildepartementet uppläst, förklarade, å Kungl. Maj:ts vägnar, hans excellens herr statsministern 1905 års lagtima riksmöte vara avslutadt.

Efter det kammarens ledamöter återkommit till samlingsrummet och där intagit sina platser, framträdde grefve Sparre till talmansbordet och yttrade: I likhet med föregående år känner jag mig manad att, innan vi skiljas, uttala några ord till eder. Dessa ord innehålla ingenting nytt. Jag har uttalat dem hvarenda gång jag hälsat kammaren till afsked. Dessa ord äro dock för talmannen af högsta värde. De innehålla ett tack, ett hjärtligt tack för visadt förtroende, för vänligt bedömande, för vänskap, af hvilken jag i år som under föregående år åtnjutit många prof. Hjärtligt tack därför!

Jag lägger några ord därtill. Efter slutadt riksdagsarbete gån I nu att återtaga den verksamhet, edert arbete vid Riksdagen mer eller mindre hindrat eder att utöfva. Jag önskar eder framgång i edert arbete, jag önskar eder hemmets frid och hemmets lycka, och en önskan lägger jag till för mig själf: bevaren uti vänlig hägkomst eder gamle talman!

Detta tal besvarades af hans excellens friherre von Essen i följande ordalag: Herr grefve! Det är mig en stor glädje och synnerligen kärt att jag å nyo får för eder framföra kammarens stora tacksamhet för det outtröttliga arbete, som ni i år likasom flera föregående år såväl på denna plats som i det gamla riksdags- huset utöfvat under ledningen af kammarens öfverläggningar. Denna tacksamhet kan för eder äga något större värde, då man besinnar att den för hvarje år alltmer och mer stegrats. Edert arbete har blifvit allt drygare, men lyckligtvis och glädjande för oss alla hafva icke eder hälsa och eder arbetskraft därigenom för- minskats eller aftagit. Detta gifver oss förhoppning att det ej ligger ett afsked för alltid i afskedet vid detta tillfälle, utan att vi få den glädjen att återse eder på denna plats. Ni har redan innehaft den i tio år, och måtte de blifva allt flera och flera! Hvar och en af kammarens ledamöter skulle däröfver hysa den största tillfreds- ställelse.

Vi anhålla att hos eder få vara i kär hågkomst inneslutna.

Kammarens ledamöter åtskildes kl. 12,13 e. m.

In fidem

A. v. Krusenstjerna.
